

Közzétehető:

KÚRIA

Bfv.I.1806/2015/9. szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év április hó 19. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A rablás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a J. A. I. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság 11.Fk.XXI.608/2012/55. számú és a Fővárosi Törvényszék 22.Fkf.11.892/2013/3. számú ítéletét **az I. rendű** terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a 2013. június 20-án meghozott 11.Fk.XXI.608/2012/55. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki

- 2 rendbeli kifosztás büntetében [1978. évi IV. törvény 322. § (1) bekezdés c) pont, (2) bekezdés b) pont] és

- 4 rendbeli lopás büntetében, mely egy esetben kísérlet, és melyet három esetben bűnsegédként követett el [1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c) d) pont, (4) bekezdés b/1. pont, 5. pont];

ezért halmazati büntetésül négy év börtönbüntetésre és négy év közügyektől eltiltásra ítélte, a börtönbüntetés fele részének végrehajtását négy év próbaidőre felfüggesztette, a felfüggesztés időtartamára elrendelte a pártfogó felügyeletét, a szabadságvesztésbe beszámította a terhelt által előzetes fogvatartásban eltöltött időt.

A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2014. február 13-án meghozott 22.Fkf.11.892/2013/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta, a terhelt által elkövetett - a tényállás 2. és 6. pontjaiban írt, az elsőfokú bíróság által kifosztásként értékelt - cselekményeket

rablás büntettének [1978. évi IV. törvény 321. § (1) bekezdés] minősítette, a vele szemben kiszabott szabadságvesztést hat év fegyházbüntetésre, a közügyektől eltiltás tartamát öt évre súlyosította, a szabadságvesztés fele részének felfüggesztésére és a pártfogó felügyelet elrendelésére vonatkozó rendelkezéseket mellőzte.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen az I. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt jogszabályi hivatkozás nélkül, tartalmát tekintve a Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontjára alapítva.

Álláspontja szerint az ügyének elbírálása alatt hatályba lépett új Btk. ellenére a másodfokon eljáró bíróság az elkövetéskor hatályos törvény számára hátrányosabb rendelkezéseit alkalmazta vele szemben, figyelmen kívül hagyva, hogy az új Btk. a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségére vonatkozóan lényegesen kedvezőbb szabályokat tartalmaz, és ezzel megsértette az időbeli hatállyal kapcsolatos szabályt.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletének felülvizsgálatát és a törvénysértés korrigálását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészségnek az indítványra tett nyilatkozata szerint ugyan a másodfokú bíróság Jámbor Attila I. rendű terheltnek az 1978. évi IV. törvény hatálya alatt elkövetett cselekményeit valóban nem a határozatának meghozatalakor már hatályos Btk., a 2012. évi C. törvényt alkalmazva bírálta el, és ennek indokaival határozatában nem foglalkozott, azonban hogy a bíróságnak nem azt kell megindokolnia, hogy miért az elkövetéskor hatályos törvényt alkalmazta, miután ez a főszabály, hanem azt, ha az új törvény rendelkezései szerint járt el.

Emellett álláspontja szerint annak megítélésében, hogy a két büntetőtörvény közül az I. rendű terhelt vonatkozásában melyik eredményez enyhébb elbírálást, elsősorban a bűncselekményekhez tartozó büntetési tételkereteknek van jelentősége, és mivel az elbírált rablási cselekmény mind az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 321. § (3) bekezdése, mind az elbíráláskor hatályos Btk. 365. § (3) bekezdése öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni; és erre figyelemmel a terheltre nézve irányadó halmazati büntetés mindkét törvény szerint öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, emellett a terhelt további vagyoni elleni bűncselekményeinek büntetési tétele sem változott, a vele szemben halmazati büntetésül kiszabott hat év szabadságvesztés úgy az elkövetéskor, mint az elbíráláskor hatályos törvény szerint egyaránt törvényesen kiszabható volt.

Mindebből következően megítélése szerint a Btk. 2. §-ával

összefüggő anyagi jogi törvénysértés nem eredményezte törvénysértő büntetés kiszabását; törvénysértő joghátrány hiányában pedig önmagában a feltételes szabadságra vonatkozó hátrányosabb ítéleti rendelkezések alapján a Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti felülvizsgálatra és a jogerős ügydöntő határozat megváltoztatására nem kerülhet sor.

Ezért a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta (Fk.Bf.217/2016).

A terhelt védője az ügyészi indítványra tett észrevételében kifejtette: a jogerős ítélet indokolásából nem tűnik ki, hogy az eljárás másodfokú bíróság vizsgálta-e egyáltalán: a vádlottra kedvezőbb-e az elbíráláskor hatályos törvény vagy azt miért nem találta a terheltre nézve kedvezőbbnek, és ennek elmulasztása a meghozott határozatra kihatással volt.

Erre figyelemmel indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot változtassa meg és a felülvizsgálati kérelemben foglaltaknak megfelelően a terhelt cselekményét az elbíráláskor hatályos új büntető törvény szerint bírálja el.

.-.-.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen bírálta el.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, illetve a büntető anyagi jog valamely szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A Be. 423. § (4) bekezdése szerint azonban a Kúria a megtámadott határozatot csak a felülvizsgálattal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül; azaz a felülvizsgálati eljárás okhoz és célhoz kötött.

Az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványának célja a feltételes szabadság rá nézve kedvezőbb szabályának alkalmazása volt.

Kétségtelen, hogy mind a Btk. 2. § (2) bekezdése, mind a bűncselekmények elkövetésekor hatályos 1978. évi IV. törvény 2. §-a akként rendelkezik, hogy a terhelt terhére megállapított bűncselekményeket az elkövetéskor hatályos törvényt alkalmazva kell elbírálni, kivéve, ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy

enyhábban bírálendő el.

Az 1978. évi IV. törvény 47. § (2) bekezdés I. fordulata szerint a terhelt a vele szemben kiszabott, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésből a büntetés négyötöd részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra; ugyanakkor a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel a feltételes szabadság lehetősége számára a büntetés kétharmad részének letöltése után nyílna meg.

Függetlenül azonban attól, hogy a Btk. 38. § (1) bekezdése szerint a bíróság az ítéletben megállapítja a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, a büntetés kiszabása alatt továbbra is a büntetés nemére és mértékére vonatkozó ítéleti rendelkezést kell érteni; a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározása továbbra sem a büntetés kiszabásának része.

Ennek a Kúria 4/2013. (X. 14.) BK véleménye sem mond ellent.

A kollégiumi vélemény szerint ugyan a határozott tartamú szabadságvesztés esetében a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi, törvény erejénél fogva kötelező időpontjára vonatkozó rendelkezés a 2012. évi C. törvény (Btk.) 2. § (1)-(2) bekezdése szerinti elbírálás fogalmába tartozik, így annak eldöntésekor, hogy a két szóba jöhető büntető törvény közül az elkövetőre nézve melyik a kedvezőbb, a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos törvényi rendelkezéseket is össze kell vetni. Azonban a kollégiumi vélemény sem a büntetés kiszabásának, hanem a cselekmény elbírálásának körébe tartozóként értékelte a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározását.

Az 1978. évi IV. törvény 321. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdésének c) pontja szerint minősülő rablás büntetettét a Btk. - a törvényi tényállás lényegileg egyező szövegezése mellett - 365. § (1) bekezdésének a) pontjában és a (3) bekezdésének d) pontjában meghatározottak szerint ugyancsak öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni; erre figyelemmel az I. rendű terhelte nézve a halmazati büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő tételkeretét, illetőleg mértékét illetően sem következett be változás. Ehhez képest a bűnhalmazatban álló további vagyon elleni bűncselekmények elkövetéskori minősítése - és ezzel együtt büntetési tétele - az elbírálás időpontjára ugyancsak nem változott [1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c) és d) pont, (4) bekezdés b/1. pont, 5. pont, 138/A. § a) pont, 2012. évi C. törvény 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bb), bc) pont, (3) bekezdés ba) pont, be) pont, 459. § (6) bekezdés a) pont].

Miután pedig felülvizsgálatnak a hivatkozott törvényhely alapján a büntetőjog valamely szabályának megsértése miatt csak akkor van helye, ha emiatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, önmagában a feltételes szabadsággal kapcsolatos, a korábbi szabályozástól eltérő rendelkezésre tekintettel - miután az nem tartozik a büntetés kiszabásához - nincs helye felülvizsgálatnak.

Így a Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti kettős feltétel - az anyagi jogi törvénysértéssel összefüggésben a büntetés törvénysértő volta - nem volt megállapítható, ezért a felülvizsgálati indítványnak erre vonatkozó része nem foghatott helyt.

A Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 423. § (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt, az indítványozó által nem hivatkozott esetleges eljárási szabálysértésekre tekintettel is felülvizsgálta.

Ilyen, a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést azonban nem észlelt.

Miután az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát alaptalannak találta, a Be. 426. § alapján a megtámadott határozatokat - tekintetében - hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatot pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az ismételt felülvizsgálati indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. április 19.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k.
előadó bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bírószági tisztviselő